

Minister Klimatu i Środowiska

DOP-WŚ.050.34.2025.ML
3768802.14980737.12129822
Warszawa, 12-05-2025

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację Posła Stanisława Gorczycy w sprawie zmian legislacyjnych w obszarze przepisów ochrony przyrody odnoszących się do ochrony gatunkowej zwierząt, K10INT9283, przedstawiam odpowiedzi na pytania z ww. interpelacji.

Czy kierowany przez Panią Resort posiada informacje na temat aktualnej wielkości populacji ochraniających gatunków, stanowiących największe zagrożenie dla gospodarki stawowej i rybołówstwa na wodach śródlądowych,

Tak. W odpowiedzi na postulaty środowiska rybackiego, państwowy monitoring środowiska został poszerzony w roku 2015 o monitoring kormorana (MKO). Umożliwia to ocenę wielkości krajowej populacji kormoranów *Phalacrocorax carbo*. Metodą stosowaną w programie jest liczenie gniazd w znanych koloniach tych ptaków oraz wyszukiwanie nowych kolonii. Dodatkowo program ten dostarcza danych do Komisji Ochrony Środowiska Morskiego Bałtyku (HELCOM), poprzez wyodrębnianie wyników liczenia kormoranów na wybrzeżu morza Bałtyckiego, rozumianym jako pas 10 km od brzegu wód morskich. Dane z monitoringu dostępne są już za rok 2024 pod linkiem <https://monitoringptakow.gios.gov.pl/kormoran.html>.

Czy Ministerstwo podjęło bądź zamierza podjąć w najbliższym czasie działania zmierzające do zmian legislacyjnych w obszarze przepisów ochrony przyrody odnoszących się do ochrony gatunkowej kormorana, czapli siwej oraz czapli białej. W przypadku odpowiedzi twierdzącej, proszę o wskazanie kierunków tych zmian, w razie odpowiedzi negatywnej- będę wdzięczny za uzasadnienie swojego stanowiska.

Mając na względzie interes gospodarstw rybackich resort środowiska podjął liczne działania mające na celu możliwość ograniczenia negatywnego wpływu żerowania kormoranów na obiektach hodowlanych. Podstawową i najbardziej skuteczną metodą mającą na celu zapobieganie szkodom wyrządzonym przez ptaki rybożerne w gospodarce rybackiej jest stosowanie różnych metod płoszenia i niepokojenia zwierząt. W celu umożliwienia prowadzenia tego typu działań przez użytkowników obrębów hodowlanych, ustawodawca, w przepisach z zakresu ochrony przyrody umożliwił realizację tego typu działań na terenie obrębów hodowlanych bez konieczności uzyskiwania zezwoleń. Mimo, że kormoran (*Phalacrocorax carbo*) objęty jest w Polsce ochroną gatunkową częściową, nie dotyczy go

zakaz umyślnego płoszenia lub niepokojenia w miejscach żerowania ptaków migrujących lub zimujących w obrębach hodowlanych ustanowionych zgodnie z przepisami o rybactwie śródlądowym zgodnie z § 6 ust. 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2022 r. poz. 2380).

W przypadku gospodarstw rybackich nie będącymi obrębami hodowlanymi w ramach działań prewencyjnych, na podstawie art. 56 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U z 2024 r. poz. 1478 ze zm.) regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na wniosek podmiotów, w których interesie jest zminimalizowanie szkód, wydają zezwolenia m.in. na płoszenie i niepokojenie czy zabijanie osobników gatunków objętych ochroną. Dodatkowo, w przypadku wniosków składanych w tym zakresie przez osoby fizyczne wprowadzone zostało zwolnienie z opłaty skarbowej za uzyskanie zezwolenia.

Warto przy tym wskazać, iż wydane decyzje przyznają stronom prawo do odstępstwa od obowiązujących zakazów, nie mają zaś charakteru nakazowego - wnioskodawca może więc wykorzystać udzieloną derogację w całości lub w części, jednak nie ma takiego obowiązku.

W ostatnich latach resortowi środowiska nie sygnalizowano żadnych problemów odnośnie uzyskiwania zezwolenia na płoszenie i niepokojenie lub zabijanie poprzez odstrzał kormoranów. Należy jednak zauważyć, że mimo, iż zezwolenia obejmują w skali kraju tysiące lub nawet dziesiątki tysięcy osobników rocznie to stopień wykorzystania zezwoleń na odstrzał osobników kormorana jest niski.

Ponadto, w odpowiedzi na postulaty branży rybackiej wprowadzono rozwiązania prawne umożliwiające odejście od procedury składania pojedynczych wystąpień o zezwolenia od zakazów. Art. 56a. ust.1 ustawy o ochronie przyrody w treści : „Regionalny dyrektor ochrony środowiska może zezwolić na obszarze swojego działania, na czas określony, nie dłuższy niż 5 lat, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, w stosunku do bobra europejskiego, kormorana czarnego oraz czapli siwej, na czynności podlegające zakazom określonym w art. 52 ust. 1.”

Odnosząc się do zmiany prawa, zwracam uwagę, iż wszystkie gatunki ptaków, występujące naturalnie na terenie UE są chronione na mocy prawa wspólnotowego (Dyrektywa Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywa Ptasia). Oznacza to, że w świetle obowiązujących regulacji prawnych, wyłączenie któregośkolwiek gatunku ptaka (w tym przypadku kormorana) spod ochrony gatunkowej czy też przeniesienie go na listę gatunków łownych, nie jest możliwe. Którekolwiek z ww. działań wymagałoby zmiany Dyrektywy Ptasiej, na co zgodę musiałyby wyrazić wszystkie kraje Unii Europejskiej.

Jednocześnie, w kontekście „zagrożenia dla gospodarki stawowej” pragnę wskazać, że zgodnie z wiedzą resortu środowiska, gospodarstwom rybackim przysługują dofinansowania z programu „Fundusze Europejskie dla Rybactwa” na lata 2021-2027, w ramach realizacji operacji z zakresu usług środowiskowych (tzw. rekompensat wodnośrodowiskowych), które stanowią również rekompensatę za szkody wyrządzone przez gatunki chronione w obiektach hodowlanych.

Pragnę podkreślić, iż resort środowiska wielokrotnie postulował o przeznaczenie większych środków dla właścicieli stawów rybnych z powodu strat powodowanych przez dzikie zwierzęta. Zdaniem resortu środowiska tego typu rekompensaty finansowe lub dopłaty mogą skutecznie kompensować straty w rybostanie spowodowane przez nie tylko

kormorany, ale również inne ptaki lub ssaki drapieżne. Tego typu rozwiązania stosowane są z dużym powodzeniem w innych krajach Unii Europejskiej jak np. w Chorwacji.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Mikołaj Dorożala
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości

- Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM